

Sygn. akt *IV U 91/18*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 marca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Guniewska

Protokolant: st. sekr. sądowy Magdalena Rykała-Płodzień

po rozpoznaniu w dniu 28 marca 2018 r. w Rzeszowie

sprawy z wniosku W. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o emeryturę

na skutek odwołania W. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 24/11/2017 r. znak (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 24/11/2017 r. znak: (...)w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy W. K. prawo do emerytury poczynając od dnia 16 grudnia 2017r. oraz ustala brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.-

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na rzecz wnioskodawcy W. K. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 91/18

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 28 marca 2018r.

Decyzją z dnia 24.11.2017r., znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017r., poz. 1383 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zm.), po rozpoznaniu wniosku z dnia 16.11.2017r. odmówił wnioskodawcy W. K. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wskazał, że wnioskodawca nie udowodnił co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Jednocześnie organ rentowy wskazał, że wnioskodawca legitymuje się stażem ogólnym w wymiarze 26 lat, 6 miesięcy i 11 dni okresów składkowych i nieskładkowych, a także stażem pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 7 lat, 6 miesięcy i 11 dni.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył W. K. domagając się zmiany zaskarżonej decyzji przez przyznanie prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołania podkreślił, że w okresie od 29.10.1976 r. do 20.06.1991 r. był zatrudniony w (...) S. (...) (obecnie (...) Transport w T.) na stanowisku mechanika samochodowego.

Odmowa organu rentowego oparta jest na braku udowodnienia wymaganego 15 letniego okresu pracy w warunkach szczególnych, a wynika z faktu, że stanowisko , na którym został formalnie zatrudniony w (...) S. M.. (obecnie (...) Transport w T.) tj. jako blacharz napraw pojazdów samochodowych wynikało tylko i wyłącznie z posiadanego zawodu wyuczonego jaki zdobył w szkole zawodowej (blacharz karoseryjny). Stanowisko, które mu powierzono nie determinowało jednak i nie ograniczało zakresy czynności , które wykonywał faktycznie. Kluczowe dowody w ww. zakresie tj. jakie czynności i rodzaje prac faktycznie były mu zlecane i jakie wykonywał, stanowić miały zeznania świadków, w tym bezpośredniego przełożonego A. B. oraz współpracownika J. N., o których przesłuchanie wniósł wnioskodawca.

W odpowiedzi Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny.

W. K. urodził się (...) W dniu 16.11.2017 r. złożył wniosek o emeryturę, jednakże z powodu braku dokumentów potwierdzających okresy zatrudnienia i staż pracy w szczególnych warunkach, uzyskał decyzję odmowną z dnia 24.11.2017r. Wnioskodawca w chwili złożenia wniosku nie był członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego.

Okolicznością bezsporną jest, że wnioskodawca W. K. legitymuje się stażem ogólnym w wymiarze 26 lat, 1 miesiąca i 27 dni okresów składkowych i nieskładkowych, a także stażem pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 7 lat, 6 miesięcy i 11 dni.

W celu udowodnienia okresów zatrudnienia, w tym stażu pracy w szczególnych warunkach wnioskodawca załączył do wniosku o emeryturę, świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 17.10.2017r., w którym stwierdzono, że był zatrudniony w (...) Sp. z o.o. w T. od 29.10.1976r. do nadal. Przedsiębiorstwo to nosiło kolejno nazwy wynikające przekształcenia tj.: - Przedsiębiorstwo Państwowej (...) w R. Oddział (...) w M., - Krajowa Państwowa Komunikacja Samochodowa Oddział w S. M., - Przedsiębiorstwo Państwowej (...) w S., - Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. , - Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. , - (...) Sp. z o.o.

W okresie zatrudnienia stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w okresie od 15.03.1991r. do 27.09.2000r. wykonywał prace wymienione w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. (Dz.U. z 1983r. Nr 8, poz. 43) : wykaz A, dz. XIV , poz. 16 pkt 2 - prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych na stanowiskach wymienionych w Zarządzeniu Ministra Komunikacji Nr 64 z dnia 29.06.1983r. w sprawie prac w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu komunikacji, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej (Dz.Urz. Ministerstwa Komunikacji z 1983r. Nr 10, poz. 77) mechanik napraw pojazdów samochodowych.

Sąd Okręgowy ustalił, że odwołujący W. K. jest zatrudniony w (...) w S., którego następcą prawnym jest (...) Sp. z o.o. w T. do chwili obecnej w pełnym wymiarze czasu pracy.

W umowie o pracę z dnia 28.10.1976r. dookreślono stanowisko pracy wnioskodawcy tj. blacharz napraw pojazdów samochodowych. Prace blacharskie nie były wykonywane w zakładzie, ale na Wydziale Remontowym w Ł.. Warsztat wyposażony był w cztery kanały remontowe. Naprawiano autobusy, samochody ciężarowe. Było wówczas 90 autobusów, 40 samochodów ciężarowych i ok. 15 przyczep. Wnioskodawca pomimo określenia jego stanowiska pracy jako mechanik samochodowy, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace mechaników kanałowych, tzn. wykonywał prace w kanałach remontowych przy naprawie autobusów i samochodów ciężarowych. W kanałach

remontowych, z uwagi na budowę samochodów ciężarowych, autobusów, naprawiał sprzęgła, hamulce, linki licznika, koła, skrzynie biegów, układ zasilania, pompy wtryskowe.

Wnioskodawca nie wykonywał innych czynności, w szczególności nie dokonywał napraw poza kanałem. Była to jego jedyna praca, którą świadczył stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Narażony był na kontakt z olejami, smarami i ropą, na hali było zadymienie i huk.

(dowód: świadectwo pracy, akta emerytalne ZUS, akta osobowe, zeznania świadków: A. B., J. N., zeznania wnioskodawcy)

Sąd Okręgowy dokonał powyższych ustaleń faktycznych na podstawie wskazanych dowodów. Sąd dał wiarę dowodom z dokumentów, albowiem zostały sporządzone przez powołane do tego osoby, w zakresie przyznanych im kompetencji i w przepisanej formie, a ich autentyczność i treść nie budziła wątpliwości sądu.

Sąd Okręgowy dał wiarę zeznaniom świadków, gdyż zeznania ich są jasne, logiczne i wzajemnie się uzupełniają. Należy wskazać, że powołani świadkowie w spornym okresie czasu pracowali razem z wnioskodawcą u danego pracodawcy i byli bezpośrednimi świadkami tego jakiego rodzaju pracę oraz w jakim charakterze świadczył wnioskodawca. Jednoznacznie wskazali, że w spornym okresie zatrudnienia wnioskodawca pracował w warsztacie samochodowym i do jego obowiązków należała naprawa autobusów i samochodów ciężarowych będących na stanie zakładu pracy. Wnioskodawca powyższe naprawy wykonywał wyłącznie w kanale remontowym. Powyższe obowiązki świadczył stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Odwołanie jest zasadne.

Kwestią sporną w przedmiotowej sprawie są uprawnienia wnioskodawcy do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na wykonywanie pracy w warunkach szczególnych.

Zgodnie z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w jego brzmieniu obowiązującym w dniu złożenia wniosku o przyznanie prawa do emerytury, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku określonego w art. 32 ustawy emerytalnej, jeżeli w dniu wejścia ustawy w życie, tj. na dzień 1 stycznia 1999 r. osiągnęli oni okres zatrudnienia w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat dla mężczyzn, mają 25 lat okresu składkowego i nieskładkowego oraz nie przystąpili do Otwartego Funduszu Emerytalnego.

Przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego i pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), do którego odsyła art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, określają niższy wiek emerytalny, rodzaje prac i stanowisk oraz warunki na podstawie których przysługuje prawo do emerytury. Okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Te okresy pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Stosowanie do § 4 ust. 1 tegoż rozporządzenia mężczyzna, który wykonywał prace w warunkach szczególnych, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury jeżeli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat i ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Z powyższych przepisów wynika w sposób jednoznaczny, iż podstawową przesłanką przyznania emerytury w obniżonym wieku emerytalnym jest wykazanie przez wnioskodawcę co najmniej 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Należy zauważyć, że zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 9 kwietnia 2009 r. (sygn. I UK 316/08, LEX nr 707858) w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe prowadzenie dowodu z zeznań świadków lub z przesłuchania stron nie podlega żadnym ograniczeniom. Nie może zatem ulegać wątpliwości, że pracownik albo ubezpieczony ubiegający się o świadczenie z ubezpieczenia społecznego może w postępowaniu przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych wszelkimi dowodami wykazywać okoliczności, od których zależą jego uprawnienia z tytułu ubezpieczenia - także wówczas, gdy z dokumentu (np. zaświadczenia o zatrudnieniu) wynika co innego (art. 473 k.p.c.). O tym czy praca była wykonywana w szczególnych warunkach decyduje nie stanowisko, lecz wykonywane czynności. Ustalenie zatem jakie prace wnioskodawca faktycznie wykonywał, nie zaś nazwa zajmowanego stanowiska, przesądza o ewentualnym istnieniu przesłanek do przyznania dochodzonego świadczenia (z uzasad. wyroku SN z dnia 21.04.2004, II UK 337/03, OSNP 2004/22/392).

W ocenie Sądu Okręgowego wnioskodawca w sposób jednoznaczny i bezsprzeczny udowodnił, iż w spornym okresie pracując w (...) w S. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wykonywał prace w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych, która to praca wymieniona jest w wykazie A, dziale XIV, poz. 16 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

Podsumowując powyższe rozważania należy wskazać, że wnioskodawca legitymuje się wymaganym okresem składkowym i nieskładkowym, a także co najmniej 15 letnim stażem pracy w szczególnych warunkach. Wnioskodawca posiada ukończone 60 lat życia oraz nie jest członkiem OFE.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 47714 § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję ZUS z dnia 24.11.2017r. i przyznał W. K. prawo do emerytury od dnia 16 grudnia 2013 r.

Dodać jeszcze potrzeba, że zasady przyznawania i wypłacania świadczeń emerytalno-rentowych reguluje ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W myśl art. 118 ust. 1 tej ustawy, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w terminie 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, przy czym w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego, za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego (ust. 1a). W niniejszej sprawie nie ma podstaw do uznania, iż opóźnienie w przyznaniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność. Chociaż bowiem orzeczenie w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych ma charakter ustalający i prawo wnioskodawcy do emerytury istniało również w dacie wydania przez ZUS decyzji odmownej, to obowiązek świadczenia po stronie organu rentowego powstał dopiero od chwili ostatecznego rozstrzygnięcia sporu. Odpowiednie dowody przesądzenia kwestii stażu pracy wnioskodawcy w szczególnych warunkach zostały zgromadzone dopiero w postępowaniu sądowym zakończonym wyrokiem zmieniającym zaskarżoną decyzję. Za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.